

17

A
6331.

may

pr

27

10

10

10

Lutterusse

Katekismus.

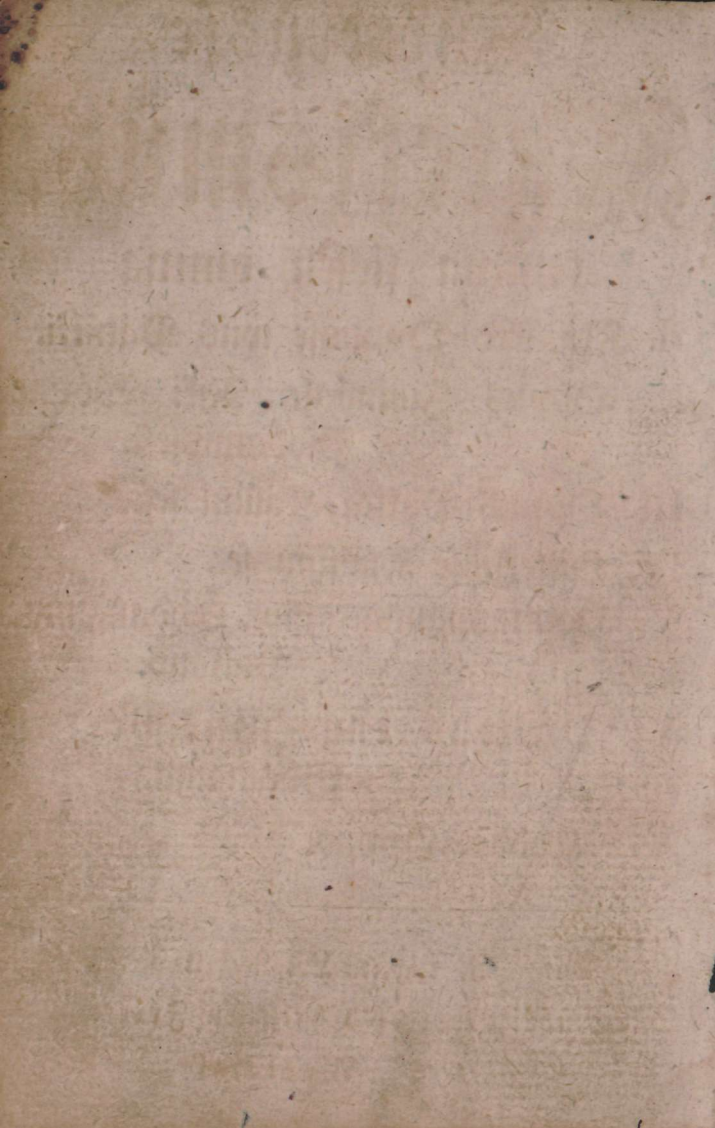
temma sissen omma

- I. Kristlikko Oppusse wiis Pätükki.
- II. Oppus Jummalä Riki Wötme
Piddamisest.
- III. Oppus Pattal-Käümisest.
- IV. Lutterusse Kuisimisse.
- V. Hommungunne nink Söddangunne
Palwus.
- VI. Palwus enne nink perrast
Söömaiga.
- VII. Koddo=Oppus.

R i g a = L i n a n

erükki Gottlob Christian Frölich,

1766. Ajastajal

Eszmánne Pátúf

Jummala kumme Kástu,

ni kui eggáuts Eessa ehk Perre - Wannamib neid
ommille Latville ehk Perrele peap selgede ette
luggema, faggede meelde algatama ninf neid
neide perra mannisema.

Eszmánne Kást.

Minna olle Jehova sinno Jummal:
Sinnul ei pea mitte muid Jummalid
ollesma minno een.

Mes se om?

Meije peame Jummalat ille fige Usia pelgama,
armastama, ninf uskma, ehk temma páte lootma.

Tõine Kást.

Sinna ei pea mitte Issanda, omma
Jummala, Nimme kurbaste pruukma; sest
Jummal ei tahha sedda mitte nuhtlematta
jätta, ke Temma Nimme kurbaste pruugip.

Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ninf armastama,
et meije Temma Nimme man ei wannu, ei nea, ei
noijo, ei wõlhi, ei ka petta: enge peame sedda fige
Hádda sissen Appi heikama, pallema, kitma ninf
tennama.

Kolmas Kást.

Sinna pe ... **Páiva pühhendama.**

om?

Meije peam ... gama ninf armas-
tama, et meije ... nala Sõnna árra
' ei

ei pölle: enge peame sedda pühhas piddama, hääl
 Meiel kuulma ninf opma.

Neljas Råff.

Sinna peat omma Essa ninf omma
 Emma auvustama, et sinno Råssi häste
 kåup, ninf sinna farwa ellat Ma paał.

Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ninf armastama,
 et meije omme Wannambid ninf Essandid ärra ei
 pölle, ei ka wihhasta: enge peame neid auvustama,
 neid ortama, neide Sönnu wötma, ninf neid armsas
 ninf ausas piddama.

Wijes Råff.

Sinna ei pea mitte ärratapma.

Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ninf armastama,
 et meije omma Låhhemba Jhhulle ütteke Kahjo ehē
 Wigga ei te: enge peame tedda arowitama ninf
 eddesi saatma fige ihholikko Hädda sissen.

Kues Råff.

Sinna ei pea mitte Abbi-Ello ritma.

Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ninf armastama,
 et meije puhtaste ninf ausaste ellame Sönnu ninf
 Teggode sissen: ninf et eggauts omma Abbikaast
 peap armastama ninf auvustama.

Såitsmes Råff.

Sinna ei pea mi... tama.

Me

Meije peame Jum... e armastama,
 et meije omma Låh... Jååd ei wötta,
 ehē

Uddimanne Päruf.

ehf karowala Rauba ehf Ostmisssega henne Kätte ei sada: enge peame tedda arwitama, temma Hääd ninf Pátoitust kaswatada ninf hoita.

Kattessas Råff.

Sinna ei pea mitte karowalat Tunnistust andma omma Láhhemba wasta.

Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ninf armastama, et meije omma Láhhemba pále karowalal Kombel ei wólfi, tedda ei perita, Keeld temma pále ei pessa, ehf Kurja Kónnet ei tósta: enge meije peame tedda wabbandama, Hääd temmast Kannelema ninf kif Usja há pole káánma.

Uttesfas Råff.

Sinna ei pea mitte himmüstama omma Láhhemba Maija.

Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ninf armastama, et meije Karowalusssega omma Láhhemba Pervandust ehf Maija hennele ei pürwa, ei ka üttese Digusse Táhhe al henne kätte ei sada: enge peame tedda arwitama, et temma sedda wois piddada, ninf se mannu jáda.

Rümmes Råff.

Sinna ei pea mitte himmüstama, omma Láhhemba Naist, Sullast, Näisfikut, Töbrast ehf kif, mes temma perrale om.

Mes se om?

Meije peame Jummalat pelgama ninf armastama, et meije omma Láhhemba Naist, Perrer ehf Töbrast henne pole ei físsi, ehf temmast árra ei sada: enge

peame neid mannitsema, ei nemma jäwa nink tewa,
mes neile sunnis.

Mes ütlep nüüd Jummal eigist
neist sinnatsist Käsust?

Temma ütlep nida: Minna, se Jõsand,
sinno Jummal, olle üts wäggew wihhane
Jummal, se neide päle, kumma minno
wihkawa, Wannambide Pattu Roddo o: sip
Paste päle, kolmanda nink neljanda Põlwe
sisse. Ent neile, kumma minno armasta-
wa nink minno Käsku pidawa, te minna
Hääd, ammat tuhhanda Põlwe sisse.

Mes se om?

Jummal ähwärdap nuhheida kike, kumma neide
sunnaste Käsude ülle astwa; Sepperrast peame tem-
ma Wihha pelgama, nink ei pea mitte nisugguste
Käsude wasta teggema. Ent Temma tootap Armo
nink kif Hääd figille, kumma temma Käsku pidawa.
Seperrast peame tedda ka armastama, tem-
ma päle lootma, nink hääd Melel temma Käsude
perra teggema.

Toine Pätük om

W i h h a K i s t i = W s t,

ni kui eggäüts Jõsa ehk Perre = Wannamb tedda
peap Sunnatsid oppetama ja neid temma perra
mannitsema.

Eddimanne Tük, Lomisest.

Minna ussu Jummalala se Jõsa, lige-
wäggewa, Tairwa nink Ma, Loja sisse.

Mes

Mes se

Minna ussu, et Jummal minno kike Podu-Asjuga om lonu, mulle andnu Jhho nink Henge, Sümi, Kõrou nink kik Eu-liikmissi, Meelt nink Moistust, nink weel ülles peap: päle se, Reivid nink Kängi, Sõli nink Joki, Maija nink Kotta, Naist nink Last, Põlbo, Tõprid nink kik Hääd, kige Jhho nink Ello Tarrowis-usse nink Patoitussega rikkalikult nink eggapäiwa õnnistap; kige Hädda eest kaitsep, nink kige Kurja eest hoiap nink paimendap. Nink sedda teep Temma kik selgest issalikust Armust nink Heldussest, ilma minno Arratenimisese nink Tõta. Se kige eest olle minna jälle wõlgo tedda tennada nink kitta, orjata nink kuulda. Se om tõttelikult tõsi.

Tõine Tük, Arralunnastamist.

Nink minna ussu Jesusse Kristusse, Jummal aino Poja, meie Issanda siese ke om sadu pühhas Wainust, Ilmale tulnu Mariast, pähast Neitsist, kannatanu Pontsiusse Pilatusse al, Kristi päle podu, ärrakolu nink mahha mattetu: Alla lännu Põrgo, Hauda, kolmandal Päiwal jälle illestõõnu Kooljist, ülles lännu Taiwatte, istup Jummal, se kigewäggewa Issa hääl Kael. Sääst saap temma jälle tullema, kohhut moistma Ellawide nink Koolhide päle.

Mes se om?

Minna ussu, et Jesus Kristus, tõttelik Jummal Issast iggawest sündinu, nink ka tõttelik Inimimine, Neitsist Mariast sündinu, om minno Issand: ke minno ärrakaddonu nink ärrasõnnitu Inimist om lunnastanu, ärrasõnu nink ärra pästnu kigest Pattust,

Surmast ei Wäest; eimirte Kulla ehk
 Höppega, enge minna pühha kalli Berrega nink omnia
 nita Kamatusse nink Surmaga, et minna Temma
 omnia pea ollema, nink tenma Nikin temma al ellama,
 nink tedda temma iggawetsen Digussen, Waggau-
 sen nink Onfussen: ötse nida kui Temma om ülles-
 tösnu Surmast, ellap nink wallitsep iggawes. Se
 om töttelikkult töisi.

Kolmas Tük, Pühhandamisse st.

Minna ussu pühha Waimo sisse, ütte
 pühha kristlikko Kerkut, Pühhide Ossaut,
 Pattu Andisandmist, Lihha lülestösfemist,
 nink ütte iggawest Ello. Amen.

Mes se om?

Minna ussu, et minna ei woi mitte ommast Me-
 test ehk Wäest, Jesusse Kristusse, minno Issanda
 sisse usku, ehk Temma mannu tulla; enge pühha
 Waim om minno läbbi Armo-Oppusse kutsnu, om-
 me Andidega walgustanu, öigen Ussun pühhandanu
 nink ülles piddanu: ötse nida kui temma sedda kog-
 gona kristlikko Koggodust Ma pääl kutsup, foggup,
 walgustap, pühhandap nink Jesusse Kristusse man-
 peap öigen ainun Ussun. Kunnan kristlikkun Kog-
 godussen temma mulle nink figille Uskille eggapäiwa
 fik Pattu rikkalikkult andis annap, nink wümsel
 Päiwal minno nink fik Kooliid saap ülles ärratama,
 nink mulle, fige Uskidega Kristusse sissen, ütte igga-
 west Ello andma. Se om töttelikkult töisi.

Kolmas Päät

Pühha Issa-Neije Walwus,
 ei kui eggäits Issa ehk Perre-Wannamb tedda
 peap Ommatsid selgede oppetama ja neid
 temma perra mannitsema. Neije

Seihe Jēsa, ke sinna ollet Taiwan, pūh-
 S. hāndetus sago sinno Nimmi, sinno
 Riik tulgo meile, sinno Tahtminne sündē
 kui Taiwan, nida ka Ma pāāh, Meije
 pāwalikke Leiba anna meile tāmā, nink
 anna meile andis meije Sūda, nida kui
 meije andis anname ommille Sūudleisille.
 Nink ārrasaatto meid mitte Riisatusse sisse;
 Enge pāsta meid ārra Kurjast. Sest sinno
 perralt om Riisus, Wāggi nink Aurustus,
 iggawetsel Ajal. Amen.

Meije Jēsa, ke sinna ollet Taiwan.

Mes se om?

Jummal tahhap meid sega hālitseida, et meije peas
 me uskna, tedda meije armsat Eesa ollewat, nink
 meid temma õige Latse; et meije julgeste nink õige
 Lotussega Tedda peame pallega, kui arma Latse om-
 ma armsat Eesa pallega.

Eddimāne Palwe.

Pūhhāndetus sago sinno Nimme.

Mes se om?

Jummala Nimmi om kui hennesest essi pūhha;
 ent meije pallega sensinnatsen Palwen, et temma
 ka meije man pūhhas saas.

Kuis se sūnnip.

Kui Jummala Sōnna selgede nink pūhtaste oppes-
 retas, nink meije ka pūhhalikkult kui Jummala Latse
 se perra ellame. Sedda awwita meid, armas Eesa
 Taiwan! Ent keā toisite oppetap nink ellap, kui
 Jummala Sōnna oppetap, se ei pūhända mitte
 meije sean Jummala Nimme. Se eest hoija meid,
 armas taiwane Jēsa!

Toine Palwe?

Sinno Niik tulgo.

Mes se om?

Jummala Niik tulley käl ilma meije Palweta tem-
mast essi; Ent meije palleme sensunnatsen Palwen, et
sejka meije mannu tulles.

Kuis se sünnip?

Kui taiwane Jsa meile omma pühha Waimo an-
nap, et meije, Temma pühha Sörna, läbbi Tem-
ma Armo, ussime, nink jummalikkult ellame, siir-
ajalikkult nink sääl iggawes.

Kolmas Palwe?

Sinno Tahtminne sündö, kui Taiwan,
nida ka Ma pääl.

Mes se om?

Jummala hä, armolik Tahtminne sünnip käl ilma
meije Palweta; Ent meije palleme sensunnatsen Pal-
wen, et temma ka meije man sünnis.

Kuis se sünnip?

Kui Jummal käl kurja Nouwo nink Tahtmist ärras
häetap, nink kelap ärra sedda, mes meid ei tahha
laste Jummala Minne pühhäädada, nink Temma
Niik tulla; Kui om, Kurrati, se Jma, nink meije
Lihha Tahtminne; Enge kinnitap nink peap meid
kangede omman Sönnän nink Ussun, meije Orsani.
Se om Temma armolime nink hä Tahtminne.

Neljas Palwe.

Meije päiwalikko Leiba anna meile
säambä.

Mes se om?

Jummal annap päiwalikko Leiba ka käl ilma meije
Pal-

Palweta figille kurjete Jummistille; Ent meije palle-
me sensinnatsen Palwen, et Temma meid sedda las-
ses tutta, nink Tennoga meije päwalikko Leiba wasta
wotta.

Mes om päwalik Leib?

Kit mes Jhho Toituselle nink Üllespiddamisselle
rarwis om: kui Soök, Zoök, Keiwa, Kängitse,
Hone nink Maja, Pöld, Töpra, Kahha, Hä,
wagga Abbikaas, waa Latsi, wagga Perre, waa
nink ussutarawa Üllemba, hä Wallitsus, hä Jm,
Kahho, Teruus, Karristus, Auro, hä Söbra,
ussutarawa Kullalisse, nink muido nisuggust.

Wies Palwe.

Anna meile andis meije Süda, nida kui
meije andis anname ommille Süudleisille.

Mes se om?

Meije palleme sensinnatsen Palwen, et se Jssa
Tairwan es tahhas mitte meije Patru päle kaeda, ei
ka neide perrast meije Pallemist meile keelda: sest meije
ei olle mitte se wäärt, mes meije palleme, ei olle ka
sedda mitte ärra teninu; enge Temma tahhas meile
kit selgest Arnust anda: sest meije tems eggapäiwa
paljo Patru, nink fenime selget Nuhtust. Sis tah-
hame meije ka kül jälle Süddamest andis anda, nink
hää Metel Hääd terra neite, kumma meije wasta
patrua.

Kues Palwe.

Nink ärrasaatto meid mitte Riufatusse
sisse.

Mes se om?

Jummal ei kiusa kül keddate, ent meije palleme sen-
sinnatsen Palwen, et meid Jummal tahhas hoita nink

üllespidada, ei meid Kurrat, Jlm nink meije Lihha
 ärra ei petta, ei ka hukkota, Umb-Ussu, kätte Mötte
 nink mu sure Häü nink Pattu sisse; Nink ehk meid
 sega peas kiusatama, ei meije siski woissime ärra-
 wäärda, nink Woimust sada.

Säitsmes Palwe.

Enge päästa meid ärra Kurjast.

Mes se om?

Meije palleme sensinnatsen Palwen, kui ütte puh-
 huga, et meid se Jssa Taiwan, kigesuggutsest Jhho-
 nink Henge-Hä-nink Uuro-Kurjast, tahhas ärra-
 päästa, nink wimate, kui meije Tunnikenne tulley,
 meile ütte õnsat Otsa anda, nink Armoga sestsinna-
 sest Hädda-Orrust herne mannu Taiwatte wõtta.
 Amen.

Mes om Amen?

Et minna pea kindma ollema, et nisuggutse Palwe
 omma sel Jssal Taiwan wastawõtlikko nink kuultu;
 sest Temma essi om meid kääknu nidade pallelda,
 nink tootamu meid kuulda. Amen, amen se om Jah,
 jah, nida peap sündima.

Neljas Pätük.

Pühha Ristmisese Saakrament,

ni kui eggatits Jssa ja Perre-Wannamb tedda
 peap Ommatsid oppetama nink neid temma
 perra mannitsema.

Lesmält: Mes om Ristminne?

Ristminne ei olle mitte paljas Wessi, enge om
 Wessi, Jummalä Kässun säetu, nink Jummalä
 Sõnnaga ühendetu.

Kumb

Kumb es sis om nisuggune Jummalala Sõnna?

Kui meije Jssand Kristus ütley Matteusse Ramatun wimatsen Päätükkin: Minge nink tekke Jungreis kii Pagganid, neid risten Jummalala se Jsa, nink Poja, nink pühha Waimo Timmel.

Tõiselt: Mes annap ehk sadap Ristminne?

Temma sadap Pattu Andisandmist, päästap ärra Surmast nink Kurratist, nink annap iggawest Onnistust kigille, kumma sedda uskwa, kui Jummalala Sõnna nink Tootus ütley.

Kumb es sesamma Jummalala Sõnna nink Tootus om?

Kui meije Jssand Kristus ütley Markusse Ramatun wimatsen Päätükkin: Keä ussup nink ristitas, se saap õnsas sama; ent keä ei ussu, se saap ärrasunnitus.

Kolmandalt: Kuis wessi ni suri Asju woip tetta?

Wessi ei te sedda tõttelikkult mitte, enge Jummalala Sõnna, kumb se Weega nink se Wee man om, nink Usk, kumb Jummalala Sõnna Been ussup. Sest ilma Jummalala Sõnnata om Wessi pahjas Wessi, nink ei olle mitte Ristminne, se om: üts armo-täus Ello-Wessi, nink Wastse-Sündmisse Wihtminne, pühhan Waimun; Nida kui pühha Pawel ütley, Titusse Ramatun kolmandan Päätükkin: Jummal Jsa teep meid omma Hallestusse perra õnsas läbbi pühha Waimo Jällesunnitamisse, nink Wastseteggemisse Wihtmisse, kumba Temma rikkalikult meije päle om wälja kalla nu, läbbi Jesusse Kristusse, meije Onnisteg gija; et meije Temma Armust õiges tettu, iggawestse

wetse. Ello Perrändajis saasse Lotusse perra.
Se om tõttelik Sõnna.

Neljandalt: Mes sis nüüd nisuggune
Wessi-Ristminne tähhendap?

Temma tähhendap, et wanna Adam meije sissen
peap läbbi eggapäiwatse Rahhitemisse nink Pattust-
Räänmissse ärrauppotetama, nink ärrakoolina fige
Pattu nink kurja Himmuga, nink peap eggapäiwa
jälle ette tullemä nink üllestrousma wastne Jumimiane,
ke Digussen nink Puhtussen Jummalä eeti iggawes
ellap.

Kun es se kirjotet om?

Pühha Pawel Romal. 6. ütlep: Meije olleme
Kristussega mahhamattetu, läbbi Rikmissse
Surma sisse; et, õtse kui Kristus om ülles
ärratetu Kooljist, läbbi Eesa Auwustusse,
näda peame ka meije wastnen Elun kääma.

Wijes Pätük

Pühha Altari Saakrament,

Mes om Altari Saakrament?

Se om meije JESAN DA JESUSSE
KR JESUSSE tõttelik tõisine Jhho nink Bers-
ri, Leiwä nink Wina al, meile Risti-Rahwale
Finwa nink juwwa Kristussest essi säetu.

Kun es se kirjotet om?

Näda kirjotawa pühha Ewangelisti, Matteus,
Markus, Lukas, nink pühha Apostel pawel:

Meije Josand Jesus Kristus, sel Dõl, kui
Temma ärra anti, sis wõt temma Leiba,
temmäs, murs nink and ommille Jüngerille,
nink

nink üttel: Wötke, söge, se om minno Jhho, kumb teije eet antas. Sedda tekke minno Mälletusfes.

Selsammul Kumbel wöt Temma ka Karriat perrast Hddango-Sööm-Niga, tennas nink and neile, nink üttel: Wötke nink joge tit se sissest; fesinnane Karrit om se wastne Pepping minno Berren; kumb teije nink mit, ma eest ärrawalletas, Pattu Andisandmisses. Sedda tekke, nisaggede kui teije sedda jode, minno Mälletusfes.

Mes awwitap nisuggune Söminne nink Jominne?

Sedda näütwa meile nesinnarse Söonna: Teije eest ärraantu nink ärrawalletu Pattu Andisandmisses. Se om: Et meilo Saakramentia Pattu Andisandmist, Ello nink Önnistust neide Sönnu läbbi antas: Sest kun Pattu Andisandmist om, sääl om ka Ello nink Önnistust.

Kuis ihholik Söminne nink Jominne ni suri Asju woip tallitada?

Söminne nink Jominne ei te töttelikfult sedda mitte, enge ne Söonna, kumma nida kairwa: Teije eest ärraantu nink ärrawalletu Pattu Andisandmisses. Kumma Söonna se ihhelikko Sömissse nink Jomissse man omma kui Pätük pühhan Saakramentia; nink te neidsammu Sönnu ussup, sel om, mes nemma ütletwa nink tootawa, se om, Pattu Andisandminne.

Kes sis pühha Altari-Saakramenti
tullulikkuit wasta nõttap?

Paastma nink ihholikkuit henda walmistama om
kül kaunis wäljaspiddine Walmistaninne: Ent se
om digede ausa nink walmis, ke neid Sõnnu uissup:
Teije eest ärraantu nink ärrawaletu Pattu An-
disandmisses. Ent ke neid Sõnnu ei ussu, ehk
sest katsite mõtlep, se om umbusliik, uink ei olle mitte
digede walmistetu. Sest se Sõna: Teije eest,
pürowap selgid uskliku Süddamid.

Jummala Riki Wõtme
Widdamisest.

Mes omma Jummala Riki Wõtme?

Jummala Riki Wõtme om se Boimus, kumba
meije Issand Jesus Kristus Ma pääl Armo-Oppusse
Kulutamisse sisse om säednu, neile Pattarsille, kumma
henda Pattust kaändwa, Pattu andisanda, ent neile,
kumma henda Pattust ei kána, Pattu finnitada;
Nida kui Kristusse Sõnna tunnistawa.

Kuis sis Issand Kristus ütlep?

Nida ütlep Teruma Jani Ramatun 20. Pátukkin:
Õtse kui Issa minno om lähhätanu, nida lähhätä
minna teid ka. Wõtke pühha Waimo, kelle teije
Pattu andis annate, neile omma nemma andis antu,
nink kelle teije Pattu finnitata, neile omma nemma
finnitetu.

Mink tarbis es nesinnatse Wõtme kõlbawa,
ehk, mes Tullu es neist om?

Sedda näütwa meile ne Sõnna: Kelle teije
Pattu andis annate, neile omma nemma andis
antu;

antu. Se om: et uskijlle Jnnimistille, Kristusse Nimmel, Pattu Andisandmist, kumba Temma läbbi omma Berre ninf Surma neile om saatnu, kulute-
tas ninf kinnitetas, et neide Usk peap kangembas min-
nema, neide Süddame - Seedminne kinnitetama ninf
waigistetama; Sest Usku perra tulley Rahho Söäme
sisse, kui Pat om andis antu.

Kuis Jnniminne woip Pattu andis anda?

Jnniminne ei te sedda töttelikkult mitte kui Jnni-
minne hennesest essi, enge Ammeti perrast, Jssanda
Kristusse Käsmisse päle, nida kui ne Söäna tun-
nistawa: Kelle teije Pattu andis annate, neile
omma nemina andis antu; Wötkē pühha Wais-
mo. Sest ötse kui Jnninisse Pojal Ma pääl Wois-
mus om, Pattu andis anda, nida om Temma sedda
samma Woimust Juttusse-Ammeti sisse säednu, kui
Temma ütley: Ötse kui Jsa minno om läbhä-
tanu, nida läbhäta minna teid ka. Jan. 20, 21.
Ninf Luf. 10, 16. Ke teid kulep, se kulep minno.

Kelles sis peap andis antama Pattu?

Neile, kumma töditsen Rahhiseemissen omme Pattu
ülles tunnistawa, ninf allandikko usklikko Söämega
Armo ninf Römustamist Jesusse Kristusse perrast
pallewa. Nida kui Jssand Kristus Luwallutselle
ütley, Matt. 9, 2. Olle tödömsä, Poig, sinno
Pattu omma sulle andis antu. Ninf Pattu kah-
hitsejalle Naiselle, Luf. 7, 48. 50. Sinno Pattu
olgo Sulle andis antu; Sinno Usk om sinno
awwitanu; minne ärra Rahhoga.

Kelles sis Pattu peap kinnitetama?

Kigille Umbuskijlle, ninf neile, kumma henda Pat-
tust ei kána, kumma wallato Rombel Pattu sisse jäwa

ellama, ninf' kif Kristlikko Mannitsust ärrapölgwa;
 Nida kui meije Issand Jesus Kristus opperap.
 Matt. 18, 15. Kui sinno Welli sinno wasta
 Pattu teap, sis minne ninf' nomi tedda herme
 ninf' temma wajjel ütfinda. Kui temma sinno
 kulep, sis ollet sinna omma Welle woitnu
 (kassus sanu.) Ent kui temma (sinno) ei kule,
 sis wötta weel ütte ehk kats hennega, et kif
 Assi saisap kätte ehk kolme Tunnistaja Sunn.
 Ent kui temma neid ei kule, sis üttele sedda Rogg-
 godusselle; Ent kui temma ka Roggodust ei kule,
 sis pea tedda kui Pagganat ninf' Müütnikko.
 ~~~~~

Pattal = Käümissest.

Mes se om Pattal Käüma?

Omme Pattu Jummalalle, ninf' Temma Assemel,
 Kerk-Essandalle ülestunnistama.

Mittus Tükki es sis Pattal = Käümisse man
 peäwa ollema?

Kats Tükki. I. Et Inniminne peap omme Pattu
 ülestunnistama. II. Et temma sedda Ballale = Ru-
 lutamist ehk Andisandmist Kerk-Essandast nida peap
 wastawötma ninf' usma, ötse kui olles temma sedda
 Jummalast essi kuulnu ninf' sanu; Ei pea mitte kat-
 sire mötlemä, enge kindmaste usma, Pattu se läbbi
 ollawat andisantu Taiwan Jummala een.

Märatsid Pattu es sis peap ülestunnistetama?

Jummala een peap Inniminne henda figist Pattust
 süüdlikkus tunnistama, ka neist, kumbe meije ei tija
 ninf' ei tunne nida kui meije Issa-meije Patwen teme.
 Ent Kerk-Essanda een peame ennege neid Pattu üles-
 tunnistama, kumbe meije tijaime, ninf' onman Sdä-
 men tynneme.

Kum-

Kumma es ne Pattu omma?

Siin peat sinna omma Ello-Saisusse päle kaema Jummalala künne Käsku perra, kas sa ollet Eesa, Emma, Poig, Tüttar, Essand, Emmand, Sullane, Näütsik: kas sa ollet olnu sõnawõtlik, usustaw ja ussin. Kas sa kelleke ollet Kurja temmu Sõnnu ehk Tõga: kas sa ollet warrastanu, holeta olnu, middake hukka saatnu, ehk Rahjo lastnu sündida.

Utle, pallem, nulle lühikeselt, kuitao minna Pattal-Räümisest omme Pattu pea ülestunnistama?

Nida woit sinna Kerk-Essanda wasta ütelda;

Muwoik Kerk-Essand, minna palle teid, teije tahasse minno Pattu-Ülestunnistamist kuulda, nink Jummalala polest neide Andisandmist mulle kyllutada.

Minna waine Pattane tunnista üles Jummaiale nink teile, et minna olle rassedaste, Mõtte, Sõnnu nink Tõga Pattu temmu, nink sega Jummalala Wihha nink Nuhtlust ärrateninu. Ent minna kahhitse omme Pattu figest Süddamest, nink palle neid andis Kristusse perrast, ke minno Pattu eest om ärrakolu. Minna tahha eddispäide henda parrandada. Armas Jummal, anna mulle se tarbis omma pühha Waimo!

Se päle peap Kerk Essand ütles:

Jummal olgo sulle armwoik, nink kinnitago sinno Usku. Amen.

Nink weel:

Kas sinna ka ussut, et minno Andisandminne ka Jummalala Andisandminne om?

Jah minna ussu.

Sis üttelego tenma:

Nida kui sinna ussut, nida sündko sulle; Nink minna,

minna, minno Issanda Jesusse Kristusse Käsmisse
peäle, anna sulle andis sinno Pattu, Jummalala se
Issa Nimmel, Jummalala se Poja Nimmel nink
Jummalala se pühha Waino Nimmel. Amen.
Minne ärra Rahhoga. Amen.

Õnsa Lutterusse Kõõsimisse,
Kõõbe neilt peap küssitama, kumma Law-
wale tahtwa minna.

1. Kas sinna ussut henda Pattatse ollewat?
Jah, minna ussu, minna olle Pattane.

2. Kustas sinna sedda tijat?

Jummalala kumme Kässust; Meid ei oile minna
mitte pidanu.

3. Kas sinna ka Kahhitset omme Pattu?

Jah minna Kahhitse, nink se teep minnulle wäega
haiget, et minna Jummalat wasta olle Pattu tennu.

4. Mes ollet sinna sis omme Pattuga Jum-
malast ärrateninu?

Jummalala Wihha nink Nuhklust, ajalikko Surma
nink iggawest Hukkatus. Rom. 5, 8. 9. n. Pät. 6, 23.

5. Kas sinna ka lodat õnsas sada?

Jah, minna loda.

6. Mist es sinna sis henda rõmustat?

Minno armsast Issandast Jesusse Kristusse.

7. Kes om Kristus?

Jummalala Poig, tõttelik Jummal nink Inniminne.

8. Mittus Jummalid om?

Üts ainus; Ent kolme keski, Issa, Poig, nink
pühha Wain ja ne kolm omma Üts Olleminne.

1. Jan. 5. 7.

2. Mes

9. Mes om sis Kristus sinno eest tennu, et sinna henda Temmast tõmustat?

Temma om minno eest ärrakolu, nink om omma Werd Risti kullen minno eest ärrawallanu, Pattu Andisandimisfes.

10. Kas om Jsa ka sinno eest ärrakolu?

Ei olle mitte, sest Jsa om ennege Jummal, pühha Waim ka. Ent Poig om tõttelik Jummal nink tõttelik Inniminne, Risti kullen minno eest ärrakolu, nink om omma Werd minno eest ärrawallanu.

11. Kuis sinna sedda tijat?

Pühhast Armo: Dypusfest, nink Saakramenti Sõnnust, nink Temma Jhho nink Berre man, kumb mulle Saakramentin Rihlas om antu.

12. Ütle ni saggeda, mulle neid Sõnnu?

Meije Jesand Jesus Kristus, sel Ööl, n. t. s. kae 14. und 15. Lehhe pole pääal.

13. Kas sinna sis ussüt Saakramentin Kristusse tõttelikko Jhho nink Werd ollewat?

Jah, minna ussu sedda.

14. Mes sis sinno pannep sedda uskma?

Kristusse Sõnna: Wõtke nink söge, se om minno Jhho; Joge fik se sissest, se om minno Werri.

15. Mes peame teggema, kui meije Temma Jhho söme, nink Temma Werd jome, nink nida sedda Rihla wõttame?

Meije peame Temma Surma nink Berre Ärrawallamist fulutama, nink se päle mõtlema, kuitao Temma meid om oppetanu: Sedda tekke ni saggeda, kui teije sedda jote, minno Mälletusfos.

16. Minik perrast peame Temma Surma mälles
tama, nink sedda kulumama?

Et meije oppeme uskma, et ütjike Lood-Usfi ei olle
woinu kül tetra meije Pattu eest, kui ütjinda Kris-
tus, töttelik Jummal nink Inniminne; nink et
meije oppeme hirmoma meije Pattu eest, nink oppeme
neidsainnu sures arwama, nink et meije henda ütjinda
Temmast römustame, nink nida sesamma Usfu
labbi õnsas same.

17. Mes om Tedda sis ajanu sinno Pattu eest
koolma nink kül teggema?

Temma suur Arm Temma Eesa wasta, minno
nink nuu Pattatside wasta, nida kui kirjotet om.
Jah. 14, 31. Rom. 5, 6-8. Gal. 2, 20. Ewes. 5, 25.

18. Minik perrast tahhat sinna sis Jesusse
Lawwalle minna?

Et minna oppe uskma, et Kristus minno Pattu
perrast surest Arnust om ärrakoolnu, kui parhella
ütteldu; Nink et minna perrast Temmast ka oppe
Jummalat nink minno Lähembat armastama.

19. Mes peap Risti- Innimist mannitsema
nink ajama, Altari Saakramenti sagge-
daste wõtma?

Jummala polest peap tedda Issanda Kristusse
Käsi nink Tootus, perrast ka temma omma Hädda,
kumb temma Kaela pääl om, sinna ajama, kumma
perrast nisuggune Käsi minne, Hälitseminne nink
Tootaminne sunnip.

20. Ent mes peap Inniminne teggema, kui tem-
ma särast Hädda ei tunne, nink se Saakra-
menti perra ei jannone, ei ka isone?

Selle ei woi parremb Nouw sada amus, kui et
temma

temma eesmal henda peap läbbi kaema, kas temmal ka weel Vihha nink Berd om, nink uskma Kirja mes se sest ütlep. Gal. 5, 16. 17. Röm. 7, 18.

Tõiselt, kaego temma henne ümbre, kas temma ka weel Ilma sissen om, nink mõtlego, et temmal Vattust nink Häddast ei sa Pudust ollema, nida kui Kirri ütlep Jan. 15, 18 = 20. 1 Jan. 2, 15. 16. n. Vät. 5, 4. 5.

Kolmandalt, sis saap ka jo Kurrat temma ümbrel ollema, ke talle Wõtsmisse nink Rõõmussega S nink Päwa sissest piddi nink wäljastpiddi ei sa Nahho jarma, nida kui Kirri tedda kutsup. Jan. 3, 44. 1. Peerr. 5, 8. Ewees. 6, 12.

Hommogunne (Öddangunne) Paltus.

Önnistago minno Jummal Issa, Poig nink pühha Waim. Amen.

Sinna tenna sinno, armas tairwane Issa, läbbi Jesusse Kristusse, sinno arma Poija meije Issanda, et sinna minne minnewal Osel (Päiwal) ni armolikkult ollet hoidnu nink kaitnu. Minna palle sinno, sinna tahhas mulle andis anda kif minno Vattu, kumbega minna sinno olle ärra wihhastanu; Nink sinna tahhas minno ka selsinnatsel Päiwal (Osel) ni armolikkult hoita, Vattu, Häutusse nink fige Kurja eest, et kif minno Mõtte, Sõnna, Teggo nink Ello sinno Mele perrast wois olla. Sest minna anna omma Jhho nink Henge, omma Keiserinne, Üllembid, Wannambid, nink kif Risti-Nahwast sinno Jummalikke Hoolde nink Rätte. Sinno pühha Engel olge minnoga, et kurri Wainlanne üttele Woimust minne üle ei sa. Amen. Pals

4 3 3 3

Paltvus enne Sööm-Niga.

Kif Silma lootwa sinno päle, Issand, nink sinna annat neil neide Söki ommal Njal. Sinna arwat illes omma rohket Rät, nink teet sönus kif, mes ellap, Hä-Melega.

Au olgo Jummalalle, Issale, Pojale nink Püh-haie Waimulle! Amen.

Meije Issa, ke sinna ollet Taiwan, n. t. s. Kae 9. Lebbe päääl.

Issand Jummal, taiwane Issa, önnista meid rink neidsinnatsid sinno Andid, kumbe meije sinno rohkest Armust wašta wöttame, läbbi Jesusse Kristusse, sinno arma Poja, meije Issanda. Amen.

Paltvus perrast Sööm-Niga.

Tennage Issandat, sest Emma om helde, nink Emma Heldus püssip iggawes; ke figelle Lih-haie Söki annap, kã Töprille Söta annap, nink wõrille Raarnille, kumma tedda appi heikawa. Issand ei olle mitta hä Meel Hobbese Wäest, ei ka Mele-Hä-kenki Luist; Issandal om hä Meel neist, kumma tedda pelgawa nink temme. Armo päle lootwa.

Au olgo Jummalalle, Issale, Pojalle nink pühhaie Waimulle. Amen.

Meije Issa kã sinna ollet n. t. s. Kae 9. Lebbe päääl.

Meije tänname sinno, Issand Jummal, taiwane Issa, läbbi Jesusse Kristusse meije Issanda, fige sinno Ande nink Häteggemisse eest, kã sinna ellat nink wallitset iggawest, iggawetses Njas. Amen.

Koddo Oppus.

Eht: Mõnne Tunnistusse pühhas Kirjast, kumma eggawitten kristlikkun Saisusen Inni-
mist

mist oppetawa, kuitao ten
Saisussen ehk Aunnetin die
ellada.

I. Piiskoppide, Kerkisandid
Kohhus.

Piiskop (Koggodusse Oppetaja
ollemä laimatta, ütte Naif
tas, ausalik, Wõra Wastawõtja.
Todik, ei Tapleja, ei ka riggeda k
tasane, ei mitte riidleja, ei ka ahn
häste wallitsep, kel sõnnamõttlõko
Jüsussega (Ent ke omma Kotta ei tye
emina Jummalä Koggodusse eest jac
ma?) Ei mitte hillane Riisti-Us'u- Wi
alles ei paiso, nink Kurrati Gundusse
1. Tim. 3, 2. 6. Tit. 1, 9.

II. Kuuljide nink Kihhelõonna Re
omma Oppetajide wast

a.) Sõge nink joge, mes neil om;
om omma Palga wäärt. Luk. 10, 7.

b.) Issand om Armo-Oppusse Ku
Armo Oppussest ellada. 1. Kor. 9, 1

d.) Ke Sõnnaga oppetetas, se ja
Juggust Hääd selle, ke tedda oppetap. U
Jummal ei lasse henda mitte naarda. C

e.) Wannambid, kumma häste wallit
Tattewõrra Auwo wäärt petama: esfiarwal
kumma Tõõd teggewa Sõnnan nink Oppeti
Kirri ütlep: Siina ei pea Härjale S
kõuma, keä Riht pessap. Nink Tõteggija e.
Palga wäärt. 1. Tim. 5, 17. 18.

g.) Meije pallemie teid, Wellitse, neid tutte

ggewa, nink kumma teije üll
nink kumma teid mannitkwa
nähbest armsas, neide Ed per
henne wajjel. 1. Tessal. 5, 12. 13.

ue Dppetajid, nink olge neile sönnat
n walwawa teije Henge eest, nida
peawa andma: Et nemma sedda
ei mitte puhhaten, fest se ei olle
br. 13, 17.

mlikkurt Ullebist.

olgo Ullebille allahetlik, kum
emma) ülle om. Sest Ulleb
nnege Jummalast. Nink kun Ullebist
Jummalast säetu. Keä nüüd Ullembid

se panned Jummalala Säduuse wasta
wasta panneda, ue sawa Kohto: Sönnat

Sest Paliko ei olle mitte Häteggole
ryjale. Temma ei kanna mitte ilmasja
temma om Jummalala Sullane, Tas
felle, ke kurja teep. Rom. 13, 1. 2. 4.

IV. Allambist.

isrille, kes Keisri perralt, nink Jum
muna perralt om. Matt. 22, 21.
st sunnis allahetlik olla, ei ütfinda Nuht
euge ka Süddame: Teednisse perralt

st peate ka Tasinat masma. Sest nem
Jummalala Sullase, kumma ikkes se pääl
s tassoge nüüd egganühelle, omma Wöl
at, kelle Tasinat sunnis: Nuwo, kelle Nu
Rom. 13, 5. 6. 7.

is mamitse miina nüüd, Eige eesmält tetta
sti, Palwussid, Sest: Palwid nink Tennamissi

ih Kobi
naise ramat
lofisa ramat

